

OGRÓD Z CHARAKTEREM

Jak go stworzyć

Joanna Włodkowska van Ommen

Czy każdy ogród może być miejscem, które zachwyci i relaksuje? Na to pytanie odpowiada Joanna Włodkowska van Ommen. Zamieszkała na stałe w Holandii, od lat zajmuje się architekturą przestrzeni. Owocem jej doświadczeń i przemyśleń jest książka *Ogród z charakterem*.

Autorka zapoznaje czytelnika z inspirującymi stylami w ogrodnictwie. Ilustrując je przykładami kompozycji przestrzeni, zachęca do tworzenia własnych projektów. W przystępny sposób omawia zasady kompozycyjne, podkreślając ich wpływ na ekspresję oraz przejrzystość aranżacji. Wiele uwagi poświęca roślinom, które odpowiednio dobrane, tworzą nastrój miejsca.

Ogród z charakterem to książka napisana w sposób zachęcający do natychmiastowego zastosowania zawartych w niej wskazówek. Cennym jej walorem są zdjęcia, pobudzające wyobraźnię czytelnika. Siła ich wyrazu pozwala w jednej chwili przenieść się w urzekający świat ogrodów.

Styl to zespół cech, które w najpełniejszy sposób definiują daną przestrzeń. Odwiedzając ogród, nie analizujemy bowiem podziału terenu i rozmieszczenia jego elementów składowych, nie zawsze zdajemy sobie również sprawę z tego, jakie rośliny stanowią jego obsadzenie. To, co wywiera na nas najsilniejsze wrażenie i pozostaje w pamięci, to styl i wypływający z niego nastrój miejsca. Jeżeli ogród posiada wyraźnie określony charakter, oznacza to, że jest on właściwie zaprojektowany.

Wybierając styl ogrodu, zastanówmy się, jaki efekt chcemy osiągnąć. Pomyślmy, jak powinien wyglądać obszar wokół naszego domu, by stał się miejscem odpowiadającym naszym gustom i oczekiwaniom. Trudno jednak stworzyć ogród oryginalny i stylowy, jeśli nie posiada się żadnych wzorców. Szukajmy więc inspiracji.

Bogatym źródłem inspiracji są ogrody. Odwiedzajmy dostępne tereny zieleni – parki i ogrody w kraju i za granicą. Śledząc zastosowane w nich rozwiązania kompozycyjne, możemy się wiele nauczyć. Praktycznych pomysłów dostarczają również prywatne ogrody. Analizując, w jaki sposób ich właściciele zaplanowali taras, wjazd do garażu lub obsadzenie rabat, uświadamiamy sobie często, co należy, a czego nie należy stosować, planując przydomową aranżację.

Czytajmy książki i czasopisma oraz oglądajmy programy telewizyjne dotyczące ogrodów. Poznajmy materiały przedstawiające gustowne elementy dekoracyjne, estetyczne połączenia roślin oraz harmonijnie zaplanowaną przestrzeń. Widząc dużo, porównując i analizując, kształtujemy gust i wyczuć stylu. Znajdujemy pomysły i inspirację.

Istnieje wiele inspirujących ogrodów, wiele stylów organizujących otaczającą nas naturę. Przedstawię tu kilka najbardziej charakterystycznych. Przeanalizowanie ich pomoże nam odnaleźć własny styl oraz zaprojektować ogród o niepowtarzalnym charakterze.

ZAPLANOWANIE KOLORYSTYKI I NASTROJU OGRODU

Kolorystyka poszczególnych części ogrodu

Jeżeli lubimy kolory i podobają nam się różne ich połączenia, w poszczególnych częściach ogrodu możemy zastosować odmienną paletę barw. Aktywne, ciepłe kolory ciekawie zaprezentują się na przykład w ogródku frontowym, podczas gdy część wypoczynkowa przybrać może relaksującą tonację barw.

Zróznicowanie kolorystyki jest szczególnie efektowne w ogrodach okalających domy, w których część mieszkalna znajduje się na parterze. Widziane przez okna części ogrodu o odmiennej tonacji barw podkreślają i uzupełniają charakter poszczególnych wnętrz.

Ze zmianą czasu zmiana barw

Ogród można też zaplanować w taki sposób, by zmieniał swą kolorystykę w zależności od następujących po sobie pór roku.

Najczęściej używana, „kuchenna” część mojego ogrodu, którą porastają krzewy bukszpanu, cis i bluszcz, jest zawsze zielona. Na spokojnym tle jej aranżacji przez cały rok odbywa się spektakl kolorów.

Biały ciemiernik i przebiśniegi zwiastują zakończenie zimy. Po kilku tygodniach ustępują one miejsca słonecznym narcyzom, które przemalowują ogród na żółto. Późną wiosną rozkwitają glicynia, judaszowiec południowy oraz efektowne kule czosnku ozdobnego, wypełniając przestrzeń fioletowo-niebieskimi barwami. Różę wraz z bujnie kwitnącymi bylinami tworzą latem harmonijną i wesołą paletę odcieni różu, fioleto i ciemnej czerwieni, która w kilku miejscach rozjaśniona jest akcentami bieli. Jesienny ogród barwią ogniste korony drzew.

W zależności od tego, jak zmienia się kolorystyka ogrodu, zmienia się także nie tylko jego wygląd, lecz przede wszystkim charakter, odzwierciedlając tym samym nastrój następujących po sobie pór roku.

U góry Rosnące w donicy drzewko oliwne (*Olea europaea* L.) decyduje o stylu przestrzeni. Podobny efekt może stworzyć hodowana w ten sposób mniej wymagająca grusza wierzbolista (*Pyrus salicifolia*) „Pendula”.
Po prawej Wykonany na zamówienie stół w efektowny sposób dekoruje ogród.

Stylizacja – akcenty optyczne z charakterem

W ogrodzie musi się coś dziać, zaskakiwać, budować dynamikę miejsca. Ogrody z charakterem nie są nudne – urozmaicają je ciekawe akcenty optyczne.

Wprowadzając do ogrodu elementy stałe i dekoracje, zadbajmy, aby były to obiekty o silnej formie, a przy tym oryginalne i stylowe. Zawsze efektownie prezentują się w ogrodach duże pojemniki, szczególnie gdy są obsadzone roślinami o ciekawym pokroju. Im bardziej nietypowy wybór obsadzenia, tym mocniejszy efekt. Wyobraźmy sobie, jak wymowny charakter nada tarasowi udekorowanie go rzędem solidnych pojemników z rosnącymi w nich niewielkimi drzewkami.

Zróbmy to sami

Wykorzystajmy też obiekty własnego projektu. Odzwierciedlające nasz gust i dostosowane do charakteru ogrodu, stanowić będą stylowe elementy przestrzeni. I tak na przykład, budując pergolę, możemy osiągnąć bardziej imponujący rezultat niż kupując jej stan-

dardową wersję. Jeżeli natomiast nie uda się nam znaleźć dostatecznie dużych pojemników na kwiaty, zbijmy je z desek i pomalujmy na atrakcyjny kolor. Projektując je sami, nie jesteśmy niczym ograniczeni – kilka dochodzących do metra wysokości pojemników obsadzonych dekoracyjnymi trawami wyraźnie określi styl ogrodu. Z kolei wykonany przez stolarza trzymetrowy stół, który umieścimy pod pergolą, nie tylko sprawi imponujące wrażenie, ale zapraszając do letnich posiłków będzie pełnił w ogrodzie istotną funkcję praktyczną.

Sztuka wyboru

Jeżeli uda nam się znaleźć obiekty dekoracyjne z charakterem, nie musimy stosować ich wiele. Wybierzmy więc jedynie te, które wzbogacą wystrój ogrodu. Użyte z umiarem przyciągają wzrok i dadzą mocniejszy efekt niż wtedy, gdy wprowadzimy ich za dużo. Zwróćmy też uwagę na ich rozmieszczenie. Wyeksponujmy je w kompozycyjnie ważnych punktach, dbając, by budowane przez nie aranżacje były proste i logiczne.

Sztuka wyboru jest jedną z najważniejszych umiejętności przy tworzeniu ogrodu.

KOMPOZYCJA OBSADZENIA

Sztuka wyboru

Po ustaleniu miejsc obsadzenia nadchodzi czas na wybór roślin. Często podoba nam się wiele z nich i wszystkie chcielibyśmy podziwiać na rabatach. I tu pojawia się niebezpieczeństwo – ogród łatwo może przybrać wygląd kolekcji przypadkowych gatunków. Przemyślmy więc nasze wybory i ograniczmy je. Stosując mniejszą liczbę odmian, lepiej je zaprezentujemy. W ten sposób stworzymy również spokojny wystrój ogrodu.

Bezpieczniejszy jest też wybór gatunków znanych. Opieranie się wyłącznie na fotografiach i opisach w katalogach może sprawić, że zakupione rośliny w rzeczywistości będą wyglądać inaczej, niż je sobie wyobrażaliśmy.

Dobierając rośliny, zwróćmy uwagę na ich nazwy. Oprócz nazw pospolitych warto przeanalizować nazwy łacińskie, które są również nazwami międzynarodowymi. Ich poprawny zapis obejmuje gatunek, podgatunek, odmianę, formę lub kultywar, a zatem dokładnie określa daną roślinę. W ramach jednego gatunku możemy spotkać często rośliny różniące się od siebie wyglądem i charakterem.

Znana nam wszystkim werbena ogrodowa (*Verbena hybrida*) to niska, kolorowo kwitnąca roślina balkonowa, werbena pospolita (*Verbena officinalis*) jest z kolei skromnym ziołem o leczniczych właściwościach, natomiast dochodząca do 1,5 metra wysokości werbena patagońska (*Verbena bonariensis* L.), to atrakcyjna bylina, która w efektowny sposób zdobi rabaty.

Wprowadzając do ogrodu werbenę, sprawdźmy, którą z nich wybraliśmy.

Sadźmy te rośliny, które zachwycają nas i ujmują – to one zbudują osobisty charakter miejsca.

U dołu Werbena patagońska (*Verbena bonariensis* L.).

ELEMENTY ŚWIATŁA I CIENIA W OGRODZIE

Kompozycję ogrodu dopełniają elementy światła i cienia. Zarówno całkowicie zacieniony, jak i jednostajnie nasłoneczniony teren jest z reguły nieefektywny. Gra światła i cienia ożywia go i urozmaica. Miejsca zalane słońcem mają pogodny, lekki charakter. Zestawiając z nimi sprawiające wrażenie głębi, spokojne obszary cienia, tworzymy efekt przestrzenny. Gra światła i cienia decyduje również o nastroju ogrodu.

Akcenty optyczne a światło

Przy doborze oraz rozmieszczeniu akcentów optycznych zwróćmy uwagę, w jaki sposób wpływają one na oświetlenie ogrodu. Od ich formy i wielkości uzależnione są obszary cienia, ich struktura natomiast określa sposób, w jaki do ogrodu dochodzi światło.

Najładniejszy efekt wprowadzają materiały o ażurowym, filtrującym światło charakterze. Zastosujmy je w zadaszeniach i przegrodzeniach. Rytmiczne cienie rzucane przez szczeble płotów lub belki unoszącej się nad tarasem pergoli tworzą wzbogacające przestrzeń efekty świetlne.

Filtrująca światło struktura roślin

W najwładniejszy sposób grę światła i cienia wprowadzają do ogrodu rośliny. Ich lekkie, zwiewne sylwetki zawsze przepuszczają nieco promieni słonecznych, a rzucane przez nie cienie przesuwają się za sprawą podmuchów wiatru, co nadaje miejscu urok. Poza tym liście drzew i krzewów, pędy wysokich bylin i dekoracyjnych traw oraz delikatne płatki kwiatów rozświetlane są przez promienie słoneczne rozjaśniając i ożywiając ogród.

Planowanie efektów światła i cienia

Starajmy się świadomie wpływać na oświetlenie ogrodu. Przez dobór i rozmieszczenie akcentów optycznych wprowadzić do niego efekt gry światła i cienia. Wzbogacimy w ten sposób kompozycję oraz nadamy przestrzeni dodatkowy wymiar. Nasz ogród nabierze lekkości i wdzięku.

Po lewej u góry Filtrująca światło struktura elementów stałych.

Po prawej Rozświetlone słońcem rośliny nabierają dodatkowego uroku.

OBSADZENIE GRUPOWE I SOLITERY

Silny efekt wnosi do ogrodu stosowanie dużych grup jednego rodzaju obsadzenia. W grupach rośliny prezentują się najokazalej. Sadzenie dużych ich ilości wzmacnia charakter liści i kwiatów, co decyduje o ich sile wyrazu.

Obsadzenie jednogatunkowe

Jednym ze sposobów stosowania obsadzenia grupowego jest wprowadzenie do ogrodu rabat jednogatunkowych. Rozległe obszary porośnięte hortensją, lawendą czy wybraną odmianą róż nie tylko umożliwiają łatwe zagospodarowanie terenu, lecz również budują mocny efekt kompozycyjny. Cechująca je prostota formy oraz tworzone przez nie płaszczyzny kolorów wprowadzają do ogrodu równowagę i spokój.

Grupy roślin na rabacie

Na rabatach o zróżnicowanym charakterze podstawę obsadzenia powinny stanowić też duże grupy roślin. By je uzyskać, sadźmy obok siebie kilka roślin jednego gatunku. Trzy rozrośnięte byliny tworzą ładną grupę na niewielkiej rabacie. Jeżeli zagospodarujemy rozleglejszy teren lub stosujemy mniejsze odmiany, posadźmy pięć, siedem, jedenaście, a nawet więcej roślin. Polecane jest stosowanie nieparzystej liczby sadzonek oraz nadanie tworzonym przez nie grupom nieregularnych, nieco podłużnych, zachodzących na siebie form, które rozmieszczone w luźny sposób, nadadzą rabatom płynny i naturalny charakter.

Duże grupy obsadzenia wnoszą na rabaty efekt uporządkowania i łągodności. Stanowią one również tło dla soliterów.

Solitery

Solitery to wysokie rośliny o silnym pokroju – wyrazistych sylwetkach, dużych liściach lub ciekawych kwiatach. Sadzone pojedynczo odcinają się od otoczenia, przyciągają uwagę i wprowadzają akcent optyczny. W roli tej stosowane mogą być wysokie kwiatostany napastrnic, smukłe kłosa przetacznikowca syberyjskiego, silnie zarysowane kule czosnku ozdobnego, pełne gracji pędy i kwiaty róż, a także kępy dekoracyjnych traw lub regularnie uformowane krzewy.

Stateczne grupy roślin są jak harmonijnie brzmiący chór. Solitery to soliści.

Po lewej Rudbekia błyskotliwa (*Rudbeckia fulgida*) „Goldsturm”.

Po prawej u góry Dziewanna pospolita (*Verbascum nigrum* L.).

